

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ : την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Σοφία Ζαχαράκη

ΘΕΜΑ: « Η Ειδική Αγωγή στο Λασιθί σε αδιέξοδο – Το νέο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. Ιεράπετρας ανοίγει με κενά και εκκρεμότητες »

Κυρία Υπουργέ,

Η κατάσταση της Ειδικής Αγωγής στον Νομό Λασιθίου εδώ και χρόνια παραμένει σε ένα καθεστώς παραμέλησης και αδράνειας, που επιβαρύνει καθημερινά παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς. Σχολικές μονάδες που στεγάζονται σε ακατάλληλους χώρους, υποδομές που θυμίζουν πρόχειρες λύσεις, χαρτόκουτες για διαχωρισμό αιθουσών, ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό και μια συνολική εικόνα που περισσότερο θυμίζει διαρκές «μπάλωμα» παρά συγκροτημένη εκπαιδευτική πολιτική. Στην πραγματικότητα, η Ειδική Αγωγή στο Λασιθί καρκινοβατεί, καθώς το κράτος δεν μεριμνά για την πλήρη και ισότιμη πρόσβαση όλων των παιδιών στη μόρφωση, όπως δικαιούνται.

Η κατάσταση στην Παράλληλη Στήριξη παρουσιάζει δραματική επιδείνωση και αποτυπώνεται σε χιλιάδες κενά που παραμένουν ακάλυπτα σε όλη τη χώρα, ενώ ακόμη και μετά την ολοκλήρωση της Α΄ φάσης προσλήψεων καλύπτεται λιγότερο από το 50% των πραγματικών αναγκών. Στο Λασιθί, ενδεικτικά, στα 248 κενά δασκάλων ΠΕ70 που δήλωσε το ΠΥΣΠΕ προσλήφθηκαν μόλις 133, ενώ στην Παράλληλη Στήριξη των νηπιαγωγών ΠΕ60 τα 60 κενά περιορίστηκαν σε 34 προσλήψεις. Οι ειδικότητες καλύφθηκαν κάτω από το μισό, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη Φυσική Αγωγή (ΠΕ11), όπου από τα 18 κενά καλύφθηκαν μόνο τα 6 (30%), και τα νηπιαγωγεία που είχαν ανάγκη από 27 θέσεις ΠΕ60, στελεχώθηκαν μόλις με 11. Η εικόνα αυτή δεν είναι μεμονωμένη αλλά συστημική,

καθώς συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή της εγκυκλίου 93506/Δ3/25.08.2023, η οποία ουσιαστικά περικόπτει τα αιτήματα για Παράλληλη Στήριξη. Σύμφωνα με το περιεχόμενό της, ένας εκπαιδευτικός μπορεί να διατεθεί ταυτόχρονα σε περισσότερους μαθητές, ακόμη και σε διαφορετικά τμήματα, με αποτέλεσμα οι εισηγήσεις των Συλλόγων Διδασκόντων και των ΚΕΔΑΣΥ να συρρικνώνονται δραστικά. Έτσι, μαθητές που έχουν γνωμάτευση και δικαίωμα στήριξης μένουν χωρίς τον αναγκαίο εκπαιδευτικό, ενώ η διοίκηση «εξοικονομεί» προσωπικό εις βάρος της ισότιμης εκπαίδευσης.

Το φαινόμενο αυτό εντείνει τις ανισότητες μέσα στις τάξεις, όπου τα παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αδυνατούν να παρακολουθήσουν ισότιμα το μάθημα, ενώ γονείς και εκπαιδευτικοί βρίσκονται σε απόγνωση. Ο Συνήγορος του Πολίτη ήδη από το 2022, με το έγγραφο Φ.555/308145/26220/2022, αλλά και εκ νέου το 2023 με το έγγραφο 308145/45994/2023, έχει επισημάνει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα στις συνθήκες λειτουργίας των ειδικών σχολείων, καθώς και να εξασφαλιστούν κατάλληλες αίθουσες και προσωπικό. Παρόλα αυτά, η πολιτεία δείχνει να ακολουθεί μια λογική περικοπών και επικοινωνιακής διαχείρισης. Στην πράξη, η Παράλληλη Στήριξη αντί να επεκτείνεται και να ενισχύεται, περιορίζεται με τεχνητό τρόπο, αφήνοντας κενά που δεν καλύπτονται και μαθητές που μένουν αβοήθητοι.

Στο παραπάνω επιχείρημα προστίθεται και το εξής: ιδρύθηκαν τμήματα ένταξης σε κάθε Γυμνάσιο και σε κάθε τάξη, ενώ προβλέφθηκε τμήμα και στο 2ο Λύκειο, το οποίο ωστόσο δεν διαθέτει κατάλληλη αίθουσα για να λειτουργήσει. Στα τρία Γυμνάσια λειτουργούν τμήματα ένταξης, ένα για κάθε τάξη, ωστόσο στον προγραμματισμό των αναγκών για το Λασίθι αποτυπώνεται «μηδενική ζήτηση», με αποτέλεσμα να μη διοριστεί κανένας μόνιμος νέος εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, προηγούνται τα τμήματα ένταξης και ακολουθούν τα ΖΕΠ – τα οποία δεν υπάρχουν στο Λασίθι–, με συνέπεια οι αναπληρωτές ειδικής αγωγής που θα τοποθετηθούν κυρίως για παράλληλη στήριξη, να καλύπτουν τελικά τα τμήματα ένταξης. Αυτό οδηγεί αυτομάτως σε ακόμα λιγότερες θέσεις παράλληλης στήριξης για τα παιδιά που τις έχουν ανάγκη.

Την ίδια στιγμή, οι συνθήκες λειτουργίας των ΚΕΔΑΣΥ καταδεικνύουν τις σοβαρές ελλείψεις του συστήματος. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο Λασίθι οι υπηρεσίες στελεχώνονται σχεδόν αποκλειστικά με αναπληρωτές, ενώ οι διαδικασίες αξιολόγησης πραγματοποιούνται σε ακατάλληλους χώρους. Έχουν αναφερθεί περιπτώσεις όπου οι εξετάσεις γίνονταν σε αίθουσες προσωρινά διαμορφωμένες, ακόμη και σε πρώην αποθήκες, χωρίς τον απαραίτητο εργοθεραπευτικό εξοπλισμό, χωρίς υλικά και χωρίς καμία μέριμνα για την τήρηση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων των παιδιών. Γονείς κατέληγαν να ακούν τα στοιχεία άλλων μαθητών, ενώ η δικαιολογία που δινόταν ήταν ότι

«βρισκόμαστε σε μετακόμιση». Πρόκειται για εικόνες που δεν συνάδουν με μια πολιτεία που θέλει να μιλά για ισότητα και ουσιαστική στήριξη της Ειδικής Αγωγής.

Στο πλαίσιο όλων των παραπάνω, η ίδρυση του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. Ιεράπετρας, αν και αποτελεί θεσμικά μια θετική εξέλιξη, έρχεται να λειτουργήσει μέσα σε αυτό το ήδη στρεβλό πλαίσιο. Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι η ίδρυση του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. Ιεράπετρας και η παραχώρηση του κτιρίου του πρώην ΤΕΙ στον Δήμο Ιεράπετρας αποτελούν μια σημαντική θετική εξέλιξη και απάντηση σε ένα πάγιο αίτημα της τοπικής κοινωνίας, το οποίο και εμείς στηρίζαμε με συνέπεια. Το ζήτημα όμως που αναδεικνύουμε δεν αφορά την επιλογή του χώρου καθαυτή, αλλά την καταλληλότητά του στην παρούσα χρονική στιγμή. Η ανησυχία μας είναι ότι το σχολείο ξεκινά να λειτουργεί χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί οι απαραίτητες εργασίες και χωρίς να έχει διασφαλιστεί ότι πληροί τις προδιαγραφές που ορίζει το Υπουργείο για τις μονάδες Ειδικής Αγωγής.

Το σχολείο ανοίγει στις 11 Σεπτεμβρίου, παρότι –όπως έχει δηλώσει και ο ίδιος ο Διευθυντής του– οι απαραίτητες εργασίες προσαρμογής του κτιρίου του πρώην ΤΕΙ θα ολοκληρωθούν στα τέλη Σεπτεμβρίου, αφήνοντας έτσι εκκρεμότητες και αδυναμίες στην πρώτη φάση λειτουργίας του. Οι γονείς βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα ιδιότυπο αδιέξοδο: αν το ΚΕΔΑΣΥ κρίνει, βάσει γνωμάτευσης, ότι το παιδί τους πρέπει να φοιτήσει στο ΕΝΕΕΓΥΛ και εκείνοι επιλέξουν να το εγγράψουν σε Γενικό Γυμνάσιο, τότε –σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο– χάνουν το δικαίωμα για Παράλληλη Στήριξη. Δηλαδή, είτε θα δεχθούν να φοιτήσει το παιδί τους σε ένα σχολείο που δεν είναι ακόμα έτοιμο, ασφαλές και λειτουργικό, είτε θα στερηθούν τον θεσμό της Παράλληλης Στήριξης στο Γενικό Γυμνάσιο, ακόμη κι αν οι ανάγκες του παιδιού την καθιστούν απολύτως αναγκαία. Πρόκειται για έναν μηχανισμό που, τεχνιέντως, οδηγεί σε συρρίκνωση της Παράλληλης Στήριξης, περιορίζοντας τις επιλογές των οικογενειών και αφήνοντας τα παιδιά εγκλωβισμένα ανάμεσα σε δύο ατελείς λύσεις: μια σχολική μονάδα που ξεκινά με κενά και εκκρεμότητες, και μια γενική εκπαίδευση που δεν τους παρέχει το αναγκαίο στήριγμα.

Στο πλαίσιο αυτό, φέτος αποφασίστηκε να ανοίξει στην Ιεράπετρα το Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο – Λύκειο (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.), γεγονός που αποτελεί μια σημαντική θεσμική εξέλιξη για τις οικογένειες της περιοχής. Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο προχωρά η υλοποίηση εγείρει σοβαρά ερωτήματα. Το σχολείο στεγάζεται στο χώρο του πρώην ΤΕΙ, ιδιοκτησίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, το οποίο παραχωρήθηκε στον Δήμο Ιεράπετρας για το σκοπό αυτό. Όπως όμως είχαμε τονίσει και σε προηγούμενη κοινοβουλευτική μας παρέμβαση, το μείζον ζήτημα δεν είναι απλώς η εξεύρεση στέγης, αλλά η εξασφάλιση ότι η νέα σχολική μονάδα πληροί τις κτηριολογικές

και παιδαγωγικές προδιαγραφές που έχει ορίσει το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας ειδικά για τα ειδικά σχολεία.

Σύμφωνα με τα ΦΕΚ Β΄ 2532/17-08-2016 και Β΄ 3288/13-10-2016, η μεγάλη πλειοψηφία των Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων και Λυκείων (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.) προήλθε μέσα από τη μετατροπή των υφιστάμενων Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ) Ειδικής Αγωγής Α΄ και Β΄ βαθμίδας. Οι αποφάσεις αυτές καθόρισαν την οργανωτική και λειτουργική συνέχεια των σχολικών μονάδων ειδικής εκπαίδευσης, δίνοντας στους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τη δυνατότητα να φοιτούν σε δομές που ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες παιδαγωγικές και κοινωνικές απαιτήσεις. Με τον τρόπο αυτό, το μεγαλύτερο μέρος των ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής σε όλη τη χώρα μετεξελίχθηκε σε ΕΝΕΕΓΥ-Λ., είτε ως Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια είτε ως Ειδικά Επαγγελματικά Λύκεια, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις τα παλαιά ΤΕΕ μετατράπηκαν ταυτόχρονα σε ενιαίες σχολικές μονάδες Γυμνασίου – Λυκείου. Οι αποφάσεις αυτές δεν δημιούργησαν σχολεία από το μηδέν, αλλά μετεξέλιξαν υπάρχουσες δομές ειδικής εκπαίδευσης που ήδη λειτουργούσαν, με κατάλληλες αίθουσες, υποδομές και εξοπλισμό για μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Έτσι, τα περισσότερα ΕΝΕΕΓΥΛ σε όλη τη χώρα στεγάστηκαν σε χώρους που ήταν εξ αρχής προσαρμοσμένοι στις παιδαγωγικές και κοινωνικές απαιτήσεις της Ειδικής Αγωγής.

Αντίθετα, στην Ιεράπετρα επιχειρείται τώρα να στεγαστεί ένα ΕΝΕΕΓΥΛ σε χώρο που δεν δημιουργήθηκε ποτέ με αυτή τη λογική, το κτίριο του πρώην ΤΕΙ. Είναι προφανές ότι, σε αντίθεση με την οργανική συνέχεια που είχαν τα υπόλοιπα ΕΝΕΕΓΥΛ, εδώ έχουμε να κάνουμε με μια λύση σε έναν χώρο που δεν ήταν έτοιμος, δεν πληρούσε εξ αρχής τις προδιαγραφές και χρειάζεται εκ των υστέρων προσαρμογές, αφήνοντας σοβαρά ερωτηματικά για το αν μπορεί να ανταποκριθεί ουσιαστικά στις ανάγκες των παιδιών.

Όπως χαρακτηριστικά υπογραμμίσαμε στην υπ’ αριθμ. 8180/25.08.2025 Ερώτησή μας: «Η εκπαίδευση και πολύ περισσότερο η ειδική αγωγή φέρουν μια ευθύνη που υπερβαίνει την απλή λειτουργικότητα: την ευθύνη για τις ζωές χιλιάδων ανθρώπων και για την κοινωνία που θα οικοδομήσουμε στο μέλλον. Όπως σας επεσήμανα και κατά τη συζήτηση του ν. 5224/2025 του ΥΠΑΙΘΑ, δεν χρειαζόμαστε άλλο ένα ακατάλληλο σχολείο ειδικής αγωγής, όπως αυτά που ήδη λειτουργούν στο Λασιθί, μόνο και μόνο για να ειπωθεί ότι «ιδρύθηκε» ένα ακόμη σχολείο, μειώνοντας αριθμητικά τις ανάγκες και τις δαπάνες για παράλληλη στήριξη, αλλά ταυτόχρονα υποβαθμίζοντας ποιοτικά την παιδεία που παρέχεται στους μαθητές μας και στην ευαίσθητη ομάδα παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες και ειδικές ανάγκες. Σας καλώ, λοιπόν, να δεσμευθείτε ότι εάν δεν πληρούνται στο ακέραιο οι αναγκαίες προδιαγραφές – σε επίπεδο κτηρίου, εξοπλισμού και προσωπικού – το

ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. Ιεράπετρας δεν θα λειτουργήσει το σχολικό έτος 2025-2026, μέχρι να είναι πλήρως έτοιμο να ανταποκριθεί στις πραγματικές ανάγκες των μαθητών του.»

Το θεσμικό πλαίσιο είναι σαφές: η καταλληλότητα οικοπέδων και κτιρίων για στέγαση σχολικών μονάδων κρίνεται μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες και προϋποθέσεις, με βάση τα Κτηριολογικά Προγράμματα, την Υπουργική Απόφαση 37237/ΣΤ1/2007 για τα κριτήρια καταλληλότητας και επιλογής χώρων, καθώς και με την έκδοση Πορίσματος από Επιτροπή Καταλληλότητας που συστήνεται από τον οικείο Δήμο. Για τις μονάδες Ειδικής Αγωγής και τα ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ., μάλιστα, προβλέπεται εκπόνηση ειδικού κτηριολογικού προγράμματος από το Υπουργείο Παιδείας, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών.

Παρά τα παραπάνω, αγνοείται κατά πόσο έχουν τηρηθεί αυτές οι διαδικασίες, ποια μελέτη κτηριολογικού προγράμματος εγκρίθηκε, αν συγκροτήθηκε και τι αποφάνθηκε η Επιτροπή Καταλληλότητας, και με ποια κριτήρια κρίθηκε ότι το κτίριο του πρώην ΤΕΙ είναι κατάλληλο να στεγάσει μια τόσο κρίσιμη δομή.

Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι, σύμφωνα με δηλώσεις του ίδιου του Διευθυντή του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. Ιεράπετρας, οι εργασίες για την προσαρμογή του κτιρίου δεν θα έχουν ολοκληρωθεί πριν από τα τέλη Σεπτεμβρίου, ενώ το σχολείο πρόκειται να ανοίξει κανονικά στις 11 Σεπτεμβρίου. Αυτό σημαίνει ότι οι μαθητές θα βρεθούν από την πρώτη ημέρα σε ένα σχολείο που λειτουργεί με εκκρεμότητες και ατελείς υποδομές, γεγονός που δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για την ασφάλεια, την αξιοπρέπεια και την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η κοινωνία της Ιεράπετρας και ολόκληρου του Λασιθίου περίμενε χρόνια αυτό το σχολείο. Δεν μπορεί όμως να ξεκινά με προχειρότητες, κενά και αβεβαιότητες. Τα παιδιά της Ειδικής Αγωγής έχουν ίσα δικαιώματα με κάθε άλλο παιδί και το κράτος έχει αυξημένη υποχρέωση να τα προστατεύει και να τα στηρίζει.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κυρία Υπουργέ,

1. Πώς σκοπεύει το Υπουργείο να αντιμετωπίσει το χρόνιο πρόβλημα της υποστελέχωσης στην Ειδική Αγωγή στο Νομό Λασιθίου, όπου οι μαθητές εξακολουθούν να φοιτούν σε ακατάλληλους χώρους με σοβαρές ελλείψεις προσωπικού και υποδομών;

2. Τι μέτρα προτίθεται να λάβει ώστε να καλυφθούν πλήρως τα κενά στην Παράλληλη Στήριξη, δεδομένου ότι ακόμη και μετά την Α' φάση προσλήψεων καλύπτεται λιγότερο από το 50% των αναγκών (π.χ. 133 δάσκαλοι από τα 248 κενά ΠΕ70, 34 νηπιαγωγοί από τα 60 κενά ΠΕ60, 6 από τους 18 ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής, 11 από τους 27 ΠΕ60 στα νηπιαγωγεία);
3. Με δεδομένη την εφαρμογή της εγκυκλίου 93506/Δ3/25.08.2023, η οποία επιτρέπει τη διάθεση ενός εκπαιδευτικού σε περισσότερους μαθητές και τμήματα, πώς διασφαλίζεται ότι οι μαθητές που έχουν γνωμάτευση για Παράλληλη Στήριξη δεν θα μείνουν χωρίς τον αναγκαίο εκπαιδευτικό;
4. Πώς θα αποτραπεί η συρρίκνωση του θεσμού της Παράλληλης Στήριξης μέσω της υποχρεωτικής κάλυψης των τμημάτων ένταξης με αναπληρωτές ειδικής αγωγής, στερώντας αντίστοιχα θέσεις από μαθητές που τις χρειάζονται;
5. Τι ενέργειες θα γίνουν για την ενίσχυση και στελέχωση των ΚΕΔΑΣΥ Λασιθίου, που λειτουργούν σχεδόν αποκλειστικά με αναπληρωτές και σε ακατάλληλες συνθήκες, χωρίς τον απαιτούμενο εξοπλισμό και χωρίς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών;
6. Έχει εκπονηθεί και εγκριθεί ειδικό κτηριολογικό πρόγραμμα για το νέο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Α. Ιεράπετρας, όπως προβλέπεται για τις μονάδες Ειδικής Αγωγής;
7. Συγκροτήθηκε Επιτροπή Καταλληλότητας από τον Δήμο Ιεράπετρας, και αν ναι, ποιο ήταν το πόρισμά της σχετικά με το κτίριο του πρώην ΤΕΙ που παραχωρήθηκε;
8. Με ποια κριτήρια κρίθηκε ότι ο χώρος του πρώην ΤΕΙ είναι κατάλληλος για να στεγάσει ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Α., δεδομένου ότι τα περισσότερα ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Α. στη χώρα προήλθαν από μετεξέλιξη ήδη λειτουργούντων και κτηριακά κατάλληλων ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής;
9. Γιατί το νέο σχολείο ξεκινά να λειτουργεί στις 11 Σεπτεμβρίου, ενώ οι απαραίτητες εργασίες προσαρμογής του κτιρίου δεν θα έχουν ολοκληρωθεί πριν από τα τέλη του ίδιου μήνα;
10. Ποια μέτρα θα λάβει το Υπουργείο ώστε να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Α. Ιεράπετρας θα φοιτούν σε ένα σχολείο πλήρως έτοιμο, ασφαλές και λειτουργικό, χωρίς εκκρεμότητες και κενά;
11. Πόσοι εκπαιδευτικοί Ειδικής και Γενικής Αγωγής έχουν μέχρι στιγμής προσληφθεί στο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Α. Ιεράπετρας για το σχολικό έτος 2025-2026;
12. Πόσοι είναι οι μαθητές που θα φοιτήσουν στο σχολείο από την πρώτη ημέρα λειτουργίας του;
13. Ποια τμήματα θα λειτουργήσουν και ποιες κατευθύνσεις/τομείς προβλέπεται να αναπτυχθούν στο νέο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Α.;
14. Ποιο είναι το σύνολο του προσωπικού που έχει διατεθεί στο σχολείο, όχι μόνο σε επίπεδο εκπαιδευτικών αλλά και σε διοικητικό και λοιπό προσωπικό (βοηθητικό, ειδικό εκπαιδευτικό, ειδικό βοηθητικό, ψυχοκοινωνικό);

15. Με ποιο χρονοδιάγραμμα προτίθεται το Υπουργείο να καλύψει τυχόν ελλείψεις προσωπικού, ώστε το σχολείο να λειτουργήσει πλήρως και χωρίς κενά;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Στέφανος Παραστατίδης